

VERTROUWELIJK

HET BUITENGEWOON CONGRES VAN DE EVC-1958 OP 30 EN 31 JANUARI 1960.

S a m e n v a t t i n g

De EVC-1958 hield op 30 en 31 januari 1960 een buitengewoon congres te Amsterdam. Behandeld werd het voorstel van het verbondsbestuur de EVC-1958 om te vormen tot een "centrum van propaganda voor eenheid en klassenstrijd in de vakbeweging".

Een kleine minderheid der afgevaardigden (vooral van de bouwvakbond) had bezwaren tegen het voorstel; het werd met slechts 3 stemmen tegen door de 226 stemgerechtigde gedelegeerden aanvaard.

Het congres ging accoord met een besluit per 1 februari 1960 alle rechten en plichten van de EVC-1958 en haar organen ter afwikkeling over te dragen aan een commissie bestaande uit P. BAKKER, C. van DILLEN, W. HARTOG en F. MEIS. Dit viertal vormt dus het "centrum" dat in feite in de plaats is gekomen van het voormalige verbondsbestuur. Het bureau voor rechtsbijstand zet zijn werkzaamheden voort onder supervisie van het "centrum". De diverse bedrijfsbonden der EVC-1958 zijn niet opgeheven en hebben nog bezoldigde bestuurders in dienst; zij moeten nu echter proberen hun leden naar het NVV over te hevelen.

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

HET BUITENGEWOON CONGRES VAN DE EVC-1958 OP 30 EN 31 JANUARI 1960.

Inleiding.

De leiding van de Communistische Partij Nederland heeft nimmer willen berusten in de - uit 1947 daterende - weigering van het NVV om een fusie met de Eenheidsvakcentrale aan te gaan.

De voorzitter van de EVC-1958, W. HARTOG, heeft in zijn toespraak op het congres de toenaderingspogingen tot het NVV in de eerste na-oorlogse jaren nog eens de revue laten passeren. Volgens zijn voorstelling van zaken hadden allerlei machten buiten de beide vakverbonden (de Verenigde Staten, de RK-kerk) de beoogde fusie tegengewerkt. Hij erkende echter ook dat de EVC niet had gehandeld overeenkomstig bepaalde met het NVV gemaakte afspraken.

Ondanks de weigering van het NVV, bleef het partijbestuur der CPN aandringen op eenheid van organisatie tussen EVC en NVV. Een deel der EVC-bestuurders begon zich twee jaar geleden hiertegen te verzetten, hetgeen, zoals bekend, heeft geleid tot een breuk zowel in de CPN als in de EVC. Het CPN-bestuur royeerde namelijk de opposanten en liet - toen een meerderheid in het EVC-verbondsbestuur niet bereid bleek voor de algemeen secretaris der CPN, Paul de GROOT, te capituleren - een contra-vakbeweging oprichten, de EVC-1958 (7 juni 1958). Ook na dien bleef de CPN een opgaan in het NVV bepleiten.

Het buitengewoon congres.

Dit werd op zaterdag 30 en zondag 31 januari in Krasnapolsky te Amsterdam gehouden. Drie der vier zittingen waren openbaar. De niet-communistische pers was mede vertegenwoordigd (dagbladen van diverse richtingen hebben verslagen en beschouwingen aan dit congres gewijd). Volgens het rapport van de mandaten-commissie bedroeg het aantal gedelegeerden 247, van wie 21 zonder stemrecht. Onder de gasten bevonden zich - als gebruikelijk - enige vooraanstaande CPN-bestuurders: Paul de GROOT, Marcus BAKKER, W. van het SCHIP, P. BAKKER uit Den Haag. Voorts afgevaardigden van NVB en ANJV. De opkomst van belangstellenden bleef ver beneden de verwachting: op de eerste congresdag ongeveer 100; de volgende dag wisselend van 30 tot 60. Er was gerekend op 4 à

VERTROUWELIJK

600 personen (de zaal heeft een capaciteit van $\pm$ 1000 zitplaatsen). Uit deze geringe opkomst moet wel worden afgeleid dat er voor de beoogde opheffing van de EVC-1958 onder de leden weinig enthousiasme bestaat.

De belangstelling uit het buitenland bleek uit een aantal begroetingstelegrammen, nl. van de Franse CGT, de Oost-Duitse FDGB en van de vakbeweging uit China, Polen, Tsjechoslowakije en Hongarije. (De laatste had twee waarnemers willen zenden, doch hun waren visa geweigerd. Van het WVV-secretariaat te Praag en uit de Sowjet-Unie ontving het congres geen teken van medeleven.)

Het voltallige verbondsbestuur trad op als presidium van het congres. De zittingen werden achtereenvolgens voorgezeten door A.A. KORLAAR, F. BRANDSE, mevrouw A. van DIJK-STOL en F. MEIS. In zijn congresrede wees HARTOG er o.m. op dat het "eenheidsinitiatief" (het communistische streven naar één vakbeweging voor alle werknemers) niets had te maken met "liquidatie", zoals de "reactionaire pers" beweerde. Het NVV zou volgens hem fabelachtig gaan groeien als de discriminatie tegenover leden van de CPN maar werd opgeheven. Vele duizenden ongeorganiseerd en leden der confessionele vakbonden zouden dan mede de gelederen van het NVV komen versterken. Het te vormen "centrum" zou, naar hij met zoveel woorden zeide, bereid zijn zichzelf op te heffen, zodra alle leden en bestuurders van de EVC-1958 in het NVV zijn opgenomen en de voormalige EVC-ers de gelegenheid krijgen hun visie op de vakbondsproblemen in de NVV-bladen te publiceren. Voor een herleving van de vooroorlogse RVO (Rode Vakverenigings Oppositie) hoefde het NVV volgens hem helemaal niet bang te zijn; de communisten zouden in het NVV geen cellenbouwers zijn, maar zich als goede vakbondsleden gedragen. De congresredenaar bleek overigens weer voldoende realistisch om over de begeerde overgang naar het NVV op te merken "dat dit niet zo vlug in zijn werk zal gaan als wijzelve wensen".

In de besloten huishoudelijke zitting van 30 januari gaf secretaris P. BAKKER een nadere uiteenzetting over de "omvorming" van de EVC-1958 tot een "centrum van propaganda voor eenheid en klassenstrijd in de vakbeweging". Dit centrum zal zich voornamelijk bezig houden

VERTROUWELIJK

met het redigeren en uitgeven van vakbondsbladen. De namen van de tot dusverre door de EVC-1958-bonden uitgegeven organen worden echter niet gewijzigd. Kennelijk is het de bedoeling dat het "centrumblad" enkele pagina's algemene kopij zal bevatten - ter vervanging van het maandblad "Strijdend Nederland" - welke dan met de bondsorganen worden samengevoegd.

BAKKER zei voorts dat, hoewel dus de Eenheidsvakcentrale 1958 per 1 februari als zodanig ophoudt te bestaan, de aangesloten bonden op volle kracht blijven draaien, zolang hun overgang naar het NVV nog niet in kannen en kruiken is.

In deze huishoudelijke zitting sprak hierna C. van DIJK over het bureau voor rechtsbijstand. De door hem aangekondigde uitbreiding van dit bureau is in feite in strijd met de gepropageerde opheffing van de EVC-1958.

Een 35-tal gedelegeerden heeft het woord gevoerd over de inleiding van HARTOG. Vijf sprekers verklaarden zich tegen. Dit waren vooral afgevaardigden van de ABWB, de bond van bouwvakarbeiders, die in Amsterdam nog wel iets betekent. Vijf andere sprekers opperden bedenkingen, de overigen betoonden zich min of meer fervente voorstanders (hoewel het de vraag blijft of velen wel meenden wat zij zeiden). Van de 226 stemgerechtigde gedelegeerden stemden er echter ten slotte slechts 3 tegen de hierna te vermelden "verklaring". Ook in de beantwoording van de discussianten zeide HARTOG nogmaals dat er absoluut geen sprake van opheffing der organisatie is. In elke bondsafdeling en bij elk bedrijf moeten de EVC-ers - aldus HARTOG - naar eigen inzicht en vooral niet overijld handelen.

In de laatste zitting van het congres werden twee resoluties aangenomen, die door een daartoe ingestelde commissie waren voorbereid. De eerste, een verklaring over de eenheid en strijd, waarvan de tekst in "De Waarheid" van 1 februari werd opgenomen, begint met een 8 punten omvattend sociaal program, o.m. een oproep tot verzet tegen werkclassificatie en meritrating (waarvan de grote vakverbonden juist sterke voorstanders zijn) en tot het ijveren voor beperking

VERTROUWELIJK

van de bevoegdheid van het College van Rijksbemiddelaars (reeds in 1946 een wrijfpunt tijdens de fusie-besprekingen tussen EVC en NVV). Punt 8 stelt tenslotte de eis van algehele gecontroleerde ontwapening. Ter verwezenlijking van dit program matigt de EVC-1958 zich dan aan, behalve de eigen leden, ook de ongeorganiseerden en de leden der confessionele bonden op te roepen tot het NVV toe te treden.

Nadat het congres deze verklaring met 3 stemmen tegen had aanvaard, las F. MEIS het volgend besluit voor: "Het buitengewoon congres van de EVC-1958 besluit ingaande 1 februari 1960 alle rechten en plichten van de EVC-1958 en haar organen ter afwikkeling over te dragen aan een commissie bestaande uit P. BAKKER, C. van DILLEN, W. HARTOG en F. MEIS (in alfabetische volgorde), met de opdracht zich tevens te constitueren in de daartoe geëigende vorm tot het centrum etc., zoals in de congresverklaring is omschreven".

In besprekingen tussen de CPN-leiding en een aantal verbondsbestuurders van de EVC-1958 was vóór het congres reeds besloten dat het genoemde viertal de touwtjes in handen zou nemen. Wel zou het nodig zijn nog andere bestuurders als medewerkers voor het "centrum" aan te trekken, doch dan in posities ondergeschikt aan die van het viertal. Het congres mocht niet in de samenstelling van het centrum worden gemengd. In de resolutie-commissie werd het besluit vervolgens als een simpele formaliteit, voortvloeiend uit de "omvorming", voorgesteld. De door één gedelegeerde hierover geuite bezwaren werden door HARTOG met een vloed van leuzen en overbluffing ter zijde geschoven.

Zonder overleg en zonder schriftelijke stemming heeft het congres een besluit aanvaard, waarbij alle rechten en verplichtingen van het voormalige verbondsbestuur aan het genoemde viertal zijn overgedragen. De bevoegdheden van deze centrum-commissie zijn niet omschreven. In de plaats van het verbondsbestuur tredende, zal ze b.v. kunnen beschikken over de eigendommen van de EVC-1958. De toekomst zal moeten leren welke interpretatie de commissie zelf aan haar bevoegdheden ten aanzien van de bedrijfsbonden zal geven.

VERTROUWELIJK

Situatie na het congres.

Het verbondsbestuur der EVC-1958 is per 1 februari 1960 vervangen door het "centrum", in de status van de bedrijfsbonden die bij de EVC-1958 waren aangesloten, is geen wijziging gekomen. Het rechtskundig bureau blijft bestaan - thans onder supervisie van het "centrum" - en wordt zelfs uitgebreid. Voorshands kan dan ook nauwelijks van inkrimping van het voormalige centrale apparaat der EVC-1958 worden gesproken, althans gelet op het aantal der bezoldigde bestuurders. Het viertal centrum-leiders heeft als medewerkers gekozen: G. SCHOEN voor de financiën, A. van RIJKOM voor de opmaak van de bladen en M. MEIJER voor correspondentie met het WVV. (In de discussiegrondslag was gesteld dat het centrum ook de verbindingen met het WVV en de beroeps-internationales regelt). De nieuwe centrale leiding van de communistische vakbeweging is per 1 februari verhuisd van Prinsengracht 840 naar Nieuwe Keizersgracht 61, een gebouw dat de ABWB-1958 vorig jaar juli heeft aangekocht. Bij het rechtskundig bureau worden zes bezoldigde vrijgestelden onder dak gebracht. Van de resterende 17 is voor zover bekend tot dusverre niemand ontslagen. Laatstgenoemden zijn dus nog in dienst bij de respectieve bedrijfsbonden.

Aan het congres is ook een begroting voor het 1e halfjaar 1960 voorgelegd; daarin is met cijfers gegoocheld op een wijze die moet aantonen dat de uitgaven voor het "centrum" (waaronder dus de uitgafte van bondsorganen) en die voor het rechtskundig bureau praktisch geheel uit vrijwillige bijdragen worden bestreden. Het ligt echter voor de hand dat de leden van de bedrijfsbonden voorlopig nog voortgaan hun gebruikelijke contributie te betalen en dat afdrachten aan het "centrum", evenals voorheen aan het verbondsbestuur, zullen plaats hebben.

Het verbondsbestuur van de EVC-1958 is nu dus "omgevormd" en omgedoopt; voor de beoogde wijze van opheffing der bedrijfsbonden komt echter nog iets anders kijken: zowel de praktische mogelijkheid van een overgaan naar het NVV als de bereidheid bij de leden om daarvoor moeite te doen. Met dit laatste schijnt het niet al te best gesteld. De uitslag van de stemming op het congres is hiervoor geen

VERTROUWELIJK

maatstaf. Van de bestuurders van de grootste bond, die der bouwvakarbeiders, werd tijdens het congres opnieuw duidelijk dat zij slechts "en bloc" naar het NVV willen overgaan, een voorwaarde die - naar zij zelf wel weten - niet voor vervulling vatbaar is. De leden van de bedrijfsbonden lopen zeker niet warm voor deze zaak. Een directe verandering in de positie van de communistische vakbeweging heeft dit congres niet gebracht. Wel zal de CPN-leiding nauwlettend toezien of de kansen voor overgang naar het NVV waar mogelijk zullen worden benut.

24 februari 1960

VERTROUWELIJK